

TUSEN ÅR TILL

Verksamhetsberättelse 2018

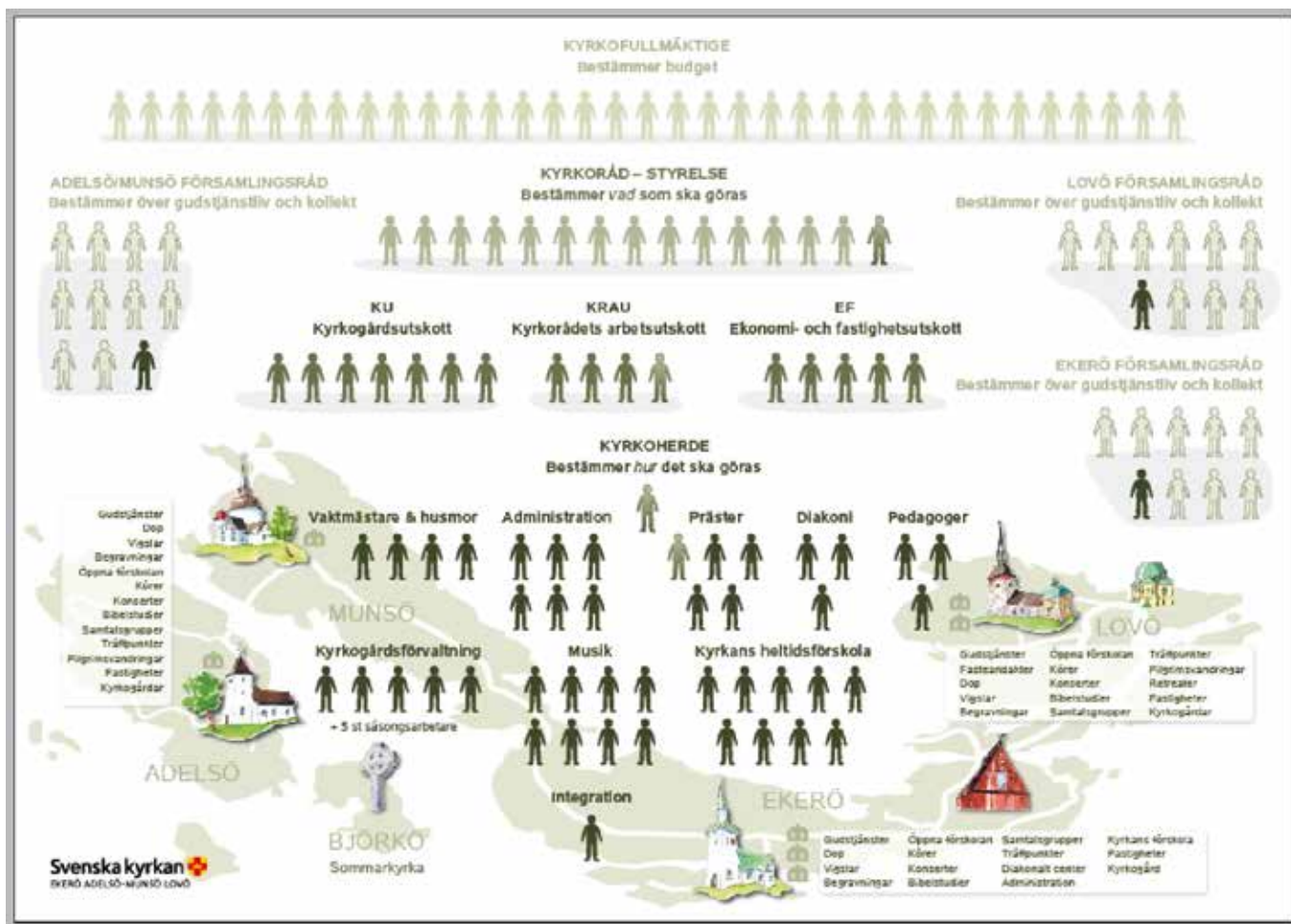
Ekerö pastorat

SVENSKA KYRKAN
EKERÖ PASTORAT
2019

Omslagsbild: Erika Nilsson höstplanterar på Ekerö kyrkogård

Innehåll

Fortfarande viktig faktor.....	4
En komplex verksamhet.....	6
Nyheter i verksamheten.....	8
Ny tvingande lagstiftning.....	10
Nya administrativa system.....	12
Kommentarer till statistiken.....	13
Bilder från året som gått.....	14
Till slut.....	16

Så här ser organisationen ut i Svenska kyrkan Ekerö pastorat

Fortfarande en viktig faktor

SVENSKA KYRKAN BESTÅR AV cirka 1 400 lokala församlingar som tillsammans täcker hela landet och har ungefär 22 000 anställda. Det kan jämföras med försvaret där 20 000 personer är verksamma. Svenska kyrkan är med andra ord ingen obetydlig organisation. Under så många år har vi fått höra att vi är en krympande verksamhet. Färre kommer till våra gudstjänster, färre väljer att döpa sina barn, gifta sig kyrkligt eller ha en kyrklig begravning. Redan under Nathan Söderbloms tid sades det att när de gamla damerna som kom till gudstjänsterna dog så skulle det bli tomt i bänkarna. Detta är nu hundra år sedan, men det är fortfarande inte tomt.

Detta budskap om Svenska kyrkans marginalisering och förestående bortgång har påverkat vår egen självbild. Vi inser inte alltid själva vilken betydelse vi har i samhället. Vem annars skulle polisen ringa till på fredagskvällen för att förmedla dödsbud? Vem annars skapar sociala nätverk där alla åldersgrupper och socialgrupper möts? Vi ser inte vilket fantastiskt arbete vi uträttar. Vem annars går vecka ut och vecka in till sjukhus och äldreboenden och håller andakt, bjuder på samtal, musik och bullar? Vem annars håller jul- och påskvandringar för skolbarn och låter dem få möta åtminstone något av kristendom. Och om inte vi firade gudstjänst vem skulle då skapa mötesplatser där Gud och människor kan mötas, vem skulle

då välsigna barn som föds eller be och lysa frid över dem som lämnar det här jordelivet?

Ekerö pastorat är en del av detta fantastiska som är Svenska kyrkan. Vår historia går drygt tusen år tillbaka i tiden och kyrkan har varit en viktig faktor i skapandet av det samhälle vi har idag.

Vi har 12 424 medlemmar och är en stor arbetsgivare på Ekerö med femtio anställda och sjuttio förtroendevalda engagerade i församlingsråd, utskott, kyrkoråd och kyrkofullmäktige. Till detta kommer volontärer, körmedlemmar, barn och ungdomar i våra olika verksamheter och deras föräldrar, gudstjänstbesökare och alla människor vi möter i förrättningar.

FOTO MAGNUS ARONSON

Monika Regnfors Sjören
kyrkoherde

En komplex verksamhet

VÅR VERKSAMHET ÄR KOMPLEX och styrs av en rad olika lagar och regler.

KYRKOORDNINGEN är Svenska kyrkans regelverk. Den förklarar vilka gemensamma regler som gäller i kyrkan och hur beslut ska fattas. Den slår fast att: Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Vid sidan om Kyrkoordningen finns LAGEN OM SVENSKA KYRKAN som bland annat reglerar svenska statens förhållande till Svenska kyrkan. Lagen definierar att Svenska kyrkan även i fortsättningen ska vara evangelisk-luthersk, demokratiskt uppbyggd och bedriva en riktäckande verksamhet.

Vidare så gäller den DEN DUBBLA ANSVARSLINJEN inom Svenska kyrkan. Den definieras som föreningen av folkligt förankrad självstyrelse och prästerlig ämbetsförvaltning. Det innebär att präster och lekman har olika ansvarsområden. Präster har ansvar för att Svenska kyrkans lära följs, medan de förtroendevalda ansvarar för att demokratin upprätthålls. Den definieras som föreningen av folkligt förankrad självstyrelse och prästerlig ämbetsförvaltning. Det innebär att präster och lekman har olika ansvarsområden. Präster har ansvar för att

Svenska kyrkans lära följs med kyrkoråd och kyrkofullmäktig har ansvar för resurssättning och förvaltning av pastoratets fastigheter och kapital.

Högsta beslutande organ är KYRKOMÖTET som sammanträder en gång om året. Främsta företrädare för kyrkan är ärkebiskopen.

Men Svenska kyrkan är inte bara ett trosamfund utan det är som vi redan sett en stor arbetsgivare och som arbetsgivare styrs vi av samma lagar som det övriga arbetlivet.

Några av de lagar som styr oss är:

- ARBETSMILJÖLAGEN (AML) är en så kallad ramlag som ska förebygga ohälsa och olycksfall på arbetet. Huvudansvaret för arbetsmiljön ligger på arbetsgivaren.
- ARBETSTIDSLAGEN
- DISKRIMINERINGSLAGEN som förbjuder direkt och indirekt diskriminering och trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.
- FÖRTROENDEMANNALAGEN
- MEDBESTÄMMANDELAGEN (MBL), som ger anställda ett visst inflytande på arbetsplatsen
- LAGEN OM ANSTÄLLNINGSSKYDD (LAS)

Vidare som huvudman för begravningsverksamheten har vi ansvar för skötseln av begravningsverksamheten. I Sverige regleras begravningsverksamheten i en lag, BEGRAVNINGSLAGEN och i en förordning, BEGRAVNINGSFÖRORDNINGEN. I begravningslagen

definieras begravningsverksamhet som alla de åtgärder som har direkt samband med förvaltningen av de allmänna begravningsplatserna.

Ekerö pastorat driver också en förskola. Dess verksamhet styrs Skolinspektionen. Skolan måste följa alla de bestämmelser som finns i SKOLFÖRFATTNINGARNA, d.v.s. de nationella krav och mål som finns i skollagen, förordningarna, läroplaner och alla andra bestämmelser som gäller på skolans område. Det ovanstående är exempel på det vi som pastorat har att följa och hantera. Det kräver professionalism, och kunskap av såväl styrelse som medarbetare!

Och när vi uppfyllt allt detta då återstår vår egentliga uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Nyheter i verksamheten

2018 HAR VARIT ETT HÄNDELSERIKT ÅR för Ekerö pastorat med en hel del förändringar när det gäller både verksamhet, administrativa system och tvingande lagsstiftning.

Gudstjänst – ny kyrkohandbok

På pingstdagen 2018 tog Svenska kyrkans församlingar en ny kyrkohandbok i bruk. Kyrkohandboken innehåller ordningar för Svenska kyrkans gudstjänster, till exempel dop, vigsel, begravning och högmässa. Vissa formuleringar och böner ska användas medan andra är förslag. Handboken ger möjlighet att fira gudstjänst på olika sätt och för olika behov, allt efter det lokala och aktuella sammanhanget. Den nya handboken innebar att alla gudstjänstordningar behövde arbetas om, nya agendor göras, dop- och vigselfoldrar omarbetas.

Implementering – Samverkan med Ekerö kommun kring välkomnade av nyanlända och ensamkommande

Arbetet med implementering av det integrationsarbete som byggts upp i samverkan med Ekerö kommun sedan 2016 fortgår. Utöver arbetet med återbruksprojektet och välkomnande av nyanlända och ensamkommande har en ytterligare satsning initierats under 2018. Ekerö pastorat har valts ut som en av tre församlingar som är med i Stockholms stifts, innovationsmyndigheten Vinnovas och Arbetsförmedlingens gemensamma satsning. Syftet är att starta en innovativ diakonal verksamhet som kan fungera som en språngbräda och bidra till att korta vägen till arbetslivet och självförsörjning för nyanlända kvinnor och andra personer som idag står långt ifrån arbetsmarknaden. Målet var att starta upp en syateljé där vi arbetar med remake. Verksamheten kommer att

byggas upp med utgångspunkt från S:t MARY modellen (Meningsfullhet, Arbetsglädje, Rehabilitering, Yrkes stolthet), för att kunna kvalitetssäkra både bemötande och arbetsprocess. Metoden främjar rehabilitering, egenmakt och personlig utveckling och har tagits fram för att stärka personer som står långt från arbetsmarknaden.

Sommarkyrkoverksamhet

Stockholms stift beviljade bidrag för sommarkyrkoverksamhet på Birka på Björkö. Under julimånad var det sommarkyrka på Björkö under tre veckor. Veckorna var uppdelade på tre team med ansvarig präst/diakon och tre volontärer som gestaltade ”trälar” samt ”Ansgar”. Alla var klädda i tidsenliga kläder och närvaron/verksamheten var förlagd till vikingabyn. Under dagarna hölls tidebönerna samt möjlighet för besökare att tillverka ljus, kors och skriva böner. På söndagarna firades gudstjänst i Ansgarskapellet. Teamet bodde på Björkö förutom ”Ansgar” som dagpendlade. Det primära för sommarkyrkan var den kyrkliga närvaron, möten och samtal med besökare. Den historiska mötesplatsen på Birka med den kristna tron och den hedniska/vikingatida föreställningsvärlden blev tydlig i nutid. Verksamheten kunde genomföras med verksamhetsbidrag ”Skärgårdskyrkan” från Stockholms stift.

Gud och spagetti

I januari började vi också en ny verksamhet ”Gud och spagetti” på tisdagskvällar i samband med att barnkörererna har sina övningar. En gång i månaden träffades familjer runt pyssel, samtal och spagettimiddag med kort andakt i kyrkan efteråt. Under året hade vi 325 middagsgäster.

Livsberättargrupp

Under året startade två volontärer en Livsberättargrupp för existentiell och psykisk hälsa i Ekebyhovskyrkan. En grupp bestående av åtta deltagare och två ledare samlades under våren 2018. Mål och syfte med gruppen var att erbjuda möjlighet att utbyta livserfarenheter samt erbjuda en mötesplats för social gemenskap, allt i avsikt att ge förutsättningar för att kunna leva ett så bra liv som möjligt.

Gruppledarna är utbildade gruppledare inom Stadsmissionens projekt "Äldres existentiella och psykiska hälsa", och det var första gången Ekerö pastorat inbjöd till en livsberättargrupp med detta upplägg. Metoden är noga genomarbetad och vårens grupp ingick i ett forskningsprojekt om äldres psykiska hälsa på Mitt-universitetet.

Deltagarnas utvärdering av projektet visade att de uppsatta målen väl hade uppnåtts, varför en fortsättning med nya grupper planeras under 2019.

Pilgrimsvandring till Santiago de Compostela

Nytt för 2018 var också en längre pilgrimsvandring. I maj vandrade 16 pilgrimer de sista 18 milen fram till Santiago de Compostela i Spanien. Temat för vandringen var pilgrimernas sju nyckelord. Morgonbön leddes av deltagarna, mässa firades ute i naturen och vandringen uppfyllde målet att leda till andlig fördjupning.

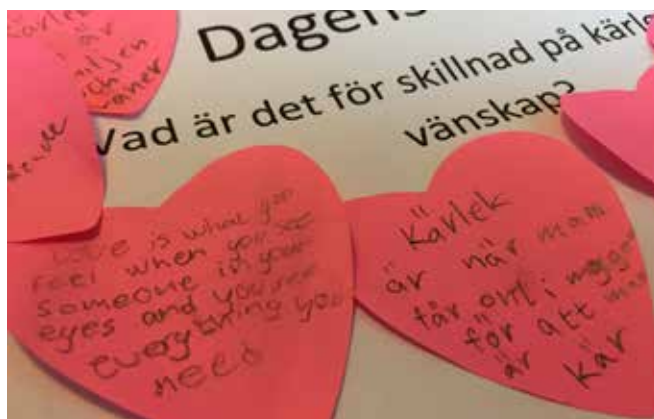
Pilgrimsvandring

Klädprovning inför Birka-vistelsen

Tyger klara att användas i syverkstan

Temat "kärlek" på Gud och spagetti

Ny tvingande lagstiftning

GDPR

Liksom för alla andra företag och organisationer har Dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) som gäller i hela EU och har till syfte att skapa en enhetlig och likvärdig nivå för skyddet av personuppgifter skapat en hel del merarbete och krav på ändrade rutiner och nya sätt att tänka. I Svenska kyrkan rör vi oss inte bara med personuppgifter utan med det som kallas känsliga personuppgifter och som bl.a. omfattar uppgifter om:

- politiska åsikter: Vi har förtroendevalda där vissa väljs utifrån sin partitillhörighet
- religiös eller filosofisk övertygelse: vi är ett trossamfund
- medlemskap i en fackförening: vi har anställda som är med i fackförbund
- hälsa: Vi serverar mat och åker på läger och samlar in information om allergier och eventuella sjukdomar.

Detta innebär att kraven som ställs på oss är högre än för många andra företag och påverkar all vår hantering av såväl e-post, avtal, telefoner, hemsida och datorer till förrättningar, ungdomsverksamhet, matservering och adresslistor m.m. Vad som försvårat arbetet är att när GDPR trädde i kraft fanns ingen information, inga mallar ingen hjälp att få varken från stiftet eller från Svenska kyrkan på nationell nivå.

Steg för steg arbetar vi vidare för att tillgodose alla krav som GDPR ställer på vår verksamhet men det har tagit mycket tid och resurser i anspråk.

Ulla Gyllingmarkoch Karin Olsson spelar folkräknare från Jesu tid i Ekebyhovskyrkans julspele för mellanstadiebarn i Ekerö kommun.

Fastighetsregistret

Andra stora utmaningar har handlar om krav från Kyrkostyrelsen om att upprätta ett fastighetsregister som skulle vara klart i december 2018. Ändamålet med fastighetsregistret är att möjliggöra en god fastighetsförvaltning genom att:

- utgöra ett aktuellt och kvalitetssäkrat register över Svenska kyrkans samlade fastighetsinnehav,
- ge överskådlighet över fastighetsinnehavet och grundläggande uppgifter om detta,
- underlätta analyser av fastighetsinnehavet genom kvalitetssäkrat data, och
- möjliggöra integration av information och IT-system på fastighetsområdet.

FOTO STEFAN CHRISTOPHS

I fastighetsregistret ska en församling, ett pastorats eller ett stifts samtliga ägda objekt registreras.

Beslutet om ett gemensamt fastighetsregister och lokalförsörjningsplaner togs av Svenska kyrkans högsta beslutande organ, Kyrkomötet 2016. Bakgrunden är att med en förväntad fortsatt medlemsminskning kommer Svenska kyrkans församlingar att behöva frigöra resurser till det grundläggande uppdraget att sprida kristen tro och arbeta diakonalt i samhället. Under 2019 ska vidare lokalförsörjningsplaner utarbetas. I arbetet ska alla församlingar samla in uppgifter och göra analyser utifrån verksamhetens behov och ekonomiska förutsättningar och ge svar på frågor som: hur utnyttjas våra lokaler, är de ändamålsenliga, hur ser kraven på underhåll ut och hur utvecklas kostnaderna på sikt.

Resultatet ska bli en plan som redovisar församlingens planerade åtgärder för de närmaste åren och ända upp till tjugo år framåt. Planen ska sedan revideras vart fjärde år. Till stöd för arbetet tar Svenska kyrkan på nationell nivå tillsammans med stiftet fram utbildningar, handledningar och andra verktyg.

Arbetet med fastigheter komplicerades ytterligare av att "Fastighetssamverkan Nord", som drevs av Gustav Vasa församling och därför inte var momspliktiga och som skött våra fastigheter. De ombildades till ett aktieföretag, vilket ledde till en kostnadsökning på mer än 100 % vilket våra kostnadsramar inte tillät och vi var tvungna att organisera om vår fastighetshantering.

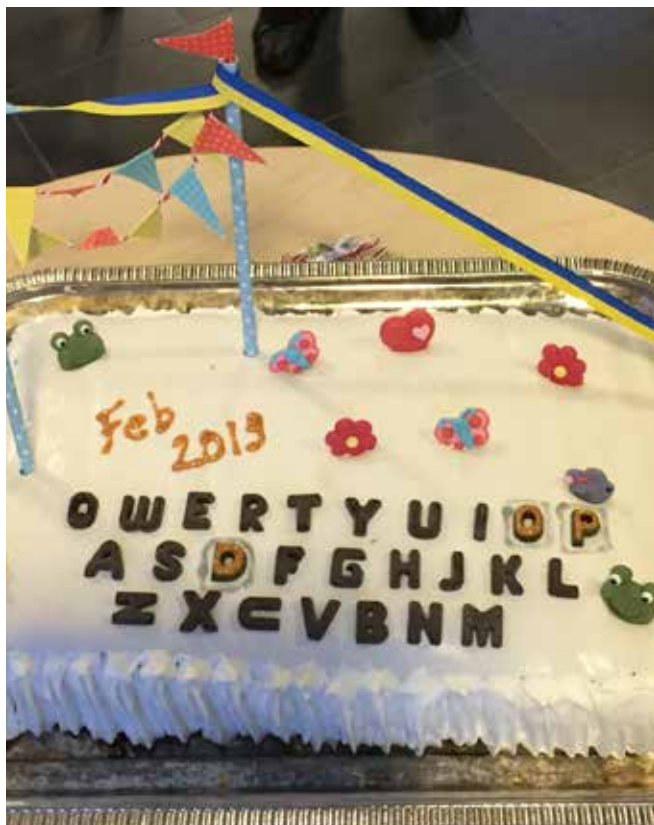
Munsö kyrka är enligt webbsikten "vardenshaftigaste.se" en av Sveriges tio vackraste kyrkor 2018!

Nya administrativa system

FOTO MONIKA ENGELHARDT

Blommande äppelträd på Adelsö

Specialårta dagen till ära då vi firade att vi lanserat dop- och vigselbokning på webben

UNDER HÖSTEN 2018 GICK Ekerö pastorat in i Stockholms Servicebyrå och deras administrativa system ekonomi och lön. Detta innebar att nya rutiner för fakturahantering och tidrapportering behövde skapas och implementeras. Det behövde klargöras vem som får köpa in vad och på vilket konto och vem som godkänner och vem som attesterar. Det blev ett tämligen omfattande klargöranden arbete och ett pedagogiskt arbete i att introducera personal och förtroendevalda i hanteringen av de lokala rapporteringssystemen.

GIP

Svenska kyrkan erbjuder från 2019 system för gemensamt arkiv, diarium och dokumenthantering till alla stift, församlingar och pastorat som är anslutna till GIP, vilket Ekerö pastorat är. Systemet är till för att stötta arbetet med ärendehantering och arkiv. Syftet är att skapa en struktur i administrationen, öka samarbetet mellan Svenska kyrkans organisatoriska delar samt för att öppna upp för en fri granskning av Svenska kyrkans verksamhet. Även detta system kommer med tiden att underlätta och kvalitetssäkra vårt diariesystem, men under övergången skapar även detta merarbete och behov av kompetensutveckling.

Dop- och vigselbokning på nätet

Varje månad besöker 2 500 pastoratets webbplats (i december månad var det 3 500 besökare). Under 2018 genomfördes förberedelsearbetet för dop- och vigselbokning på nätet. Eftersom det är på kvällarna familjen har tid att sitta och prata med varandra är det viktigt att skapa en möjlighet för dop- och vigselbokning den tid då våra medlemmar har möjlighet att göra det.

För mer detaljerad information om all verksamhet i pastoratet hänvisas till Verksamhetsplan 2018 med uppföljning.

Kommentarer till statistiken

ANTALET GUDSTJÄNSTER PÅ Adelsö-Munsö var 47, vilket innebär en minskning med 4 jämfört med 2017. Antalet besökare var 1 401 i jämförelse med 1 896 besökare 2017. Dopen gått ned från 25 till 13, vigslarna ligger konstant och begravningarna har ökat från 11 2017 till 18.

Ekerö församling firade 152 gudstjänster, vilket innebär en minskning med 11. 6 716 personer deltog i gudstjänsterna, vilket innebär en minskning med i jämförelse med de 7 448 som deltog i gudstjänsterna 2017. Dop och vigslar har ökat något och begravningarna ligger konstant.

Lovö församling firade 58 gudstjänster vilket är en minskning med 8 gudstjänster. 2 964 besökare kom jämfört med 3 061 besökare 2017. Dopen har ökat från 42 till 57, vigslarna och begravningarna ligger konstant.

Ekerö pastorat
Sammanlagt firades 257 gudstjänster i pastoratet. Det är nästan fem gudstjänster i veckan och är en stor del av pastoratets verksamhet.

FOTO ALBIN HILLERT/JKON

Årets upplaga av julspel för mellanstadieklasser i Ekerö kommun! De ni ser på bilden är en del av volontärer, förtroendevalda och anställda i Ekerö pastorat.

Till slut...

EKERÖ PASTORAT BEDRIVER en mycket omfattande verksamhet med höga krav på kvalitet. Detta sker tack vare engagerade medarbetare, volontärer och förtroendevalda och ett ständigt pågående utvärderings- och utvecklingsarbete.

Vi strävar efter att inte tappa bort vår egentliga uppgift i strömmen av pålagor utan vi söker att med Guds hjälp skapa så många och så mångsidiga mötesplatser mellan människor och Gud i Ekerö pastorat som möjligt.

Svenska kyrkan

EKERÖ ADELSÖ-MUNSÖ LOVÖ

2019-05-27

POSTADRESS Ekerö pastorat, Box 116, 178 22 Ekerö

BESÖKSADRESS Björkuddsvägen 2, Ekerö

TELEFON 08-560 387 00

WEBBPLATS www.svenskakyrkan.se/ekero

FB www.facebook.com/ekeropastorat